

moduł
junior

Liban

ciekawostki | geografia | kultura | religia

Stroje

Tradycyjny strój męski z terenów Gór Libanu

Strój męski:

- *Sherwel* – tradycyjne spodnie męskie, szerokie w udach i zwężane od kolan ku stopie. Noszone przez górali i ludność zamieszkującą tereny wiejskie, już w czasach panowania Imperium Rzymskiego na ziemiach libańskich.
- *Labbade* – czapka o stożkowatym kształcie z wielbłądziego włosia, noszona głównie przez chrześcijan na terenach górskich i wiejskich. Dodatkowo owijana jeszcze czarną chustą zwaną kaffija.
- *Tarbush* – nakrycie głowy o kształcie małego walca, najczęściej w kolorze czerwonym, noszone przez ludność wiejską. Dodatkowe elementy towarzyszące czapce są charakterystyczne dla niektórych wyznań, np. druzowie przewiązują tarbush białym szalem, a sunnici z południa kraju złoconym białym pasem.

Tradycyjny strój męski (Wikipedia)

Stroje

Tradycyjny strój damski z terenów Gór Libanu

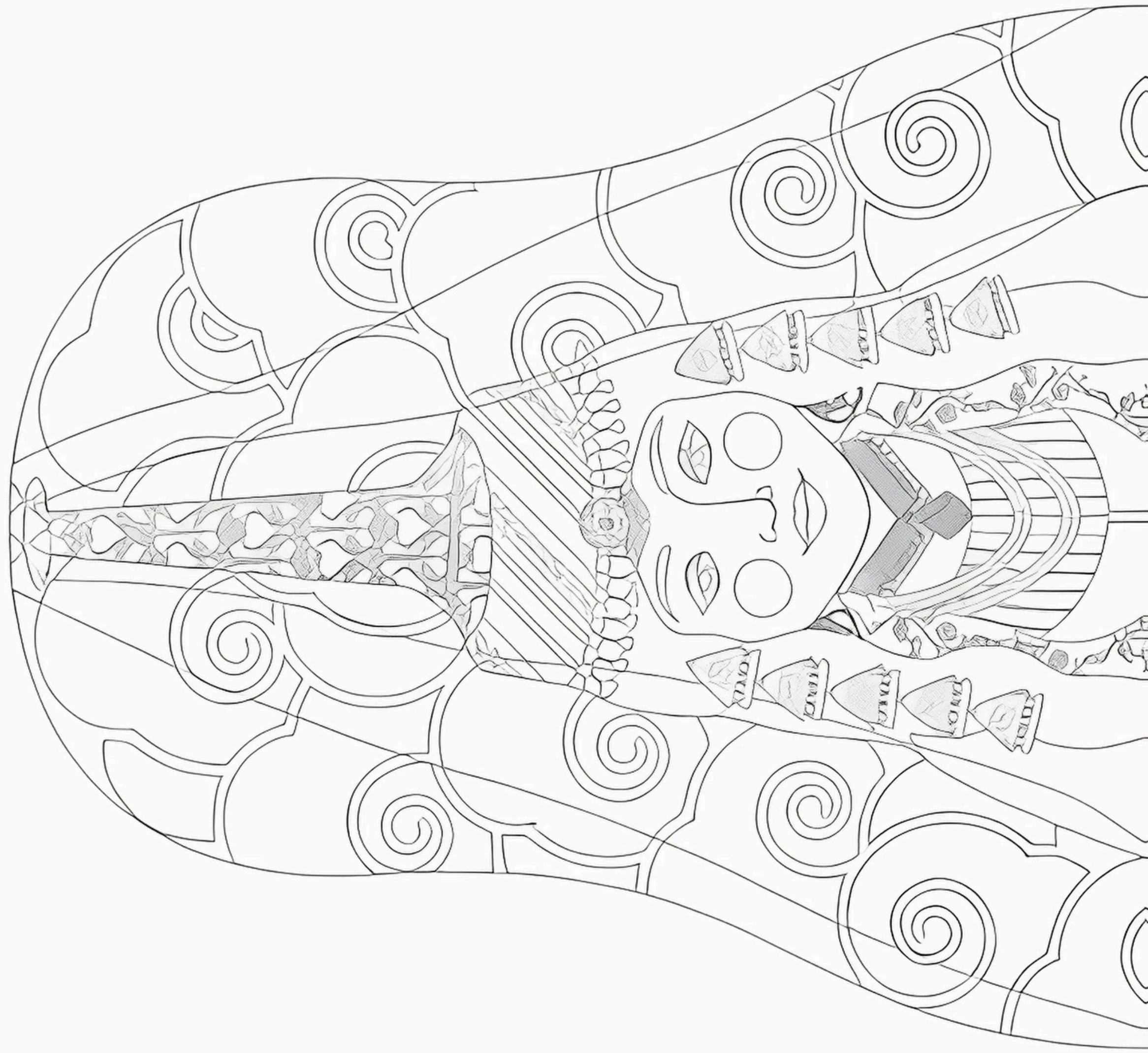
Strój damski:

- *Tantour* – kobiece nakrycie głowy, wysoka czapka o kształcie rożka noszona przez wysoko urodzone i zamężne kobiety, najczęściej mieszkające w górach. Im wyższy tantour tym zamożniejsza kobieta. Tantour często przyozdobiono welonem spływającym z czubka, a całe nakrycie dekorowano srebrem, szlachetnymi kamieniami lub haftami. Bardzo często to nakrycie głowy było podarunkiem ślubnym pana młodego dla panny młodej.
- *Welon* – bez względu na wyznanie, kobiety mieszkające na ziemiach libańskich zobowiązane były do noszenia choćby lekkiego nakrycia głowy, w postaci chusty, czasem koronkowej, welonu lub szalu. Kobiety druzyjskie nosiły białe wąskie chusty, przypominające szaliki, muzułmanki zakrywały włosy kolorowymi lub czarnymi welonami, czasem przyozdobionymi na krawędziach frędzelkami i koralikami.
- *Kubran* – rodzaj kubraczka, występujący w różnych wersjach, noszony przez mężczyzn i kobiety, zarówno jako krótka kamizelka bez rękawów, jak również kurtka z długim rękawem zapinanej na guziki. Często zdobiona haftami, niekiedy ze srebrnej lub złotej nici.
- *Abaya* – długa prosta tunika noszona przez mężczyzn i kobiety.
- *Kab-kab* – rodzaj obuwia noszonego głównie przez kobiety, przypominającego nieco chodaka, niekiedy na wyższym obcasie i dodatkowo ozdobionego (na specjalne okazje np. ślub).

Pokoloruj obrazek z tradycyjnym strojem z

Libanu

• KĄCIK EDUKACYJNY •

Legenda

Barbórka z ... Libanu

Legenda o św. Barbarze z Baalbek

Z postacią św. Barbary wiąże się wiele legend. Powszechnie jest czczona jako patronka górników, ale również artylerzystów, marynarzy, architektów, kowali, kamieniarzy, dzwonników, kucharzy, a nawet więźniów i flisaków. Niewiele osób wie, że Barbara z Nikomedii pochodziła z pogańskiej rodziny mieszkającej w III w. n.e. w Heliopolis ... czyli dzisiejszym libańskim mieście Baalbek. W starożytności miasto było ośrodkiem kultu fenickiego boga Baala i zasłynęło jako najpiękniejsze miasto hellenistyczne. Mimo upływu czasu do dziś można podziwiać pozostałości starożytnego Heliopolis, przetrwał bowiem kompleks monumentalnych świątyń i budowli, które można zwiedzać w znajdującym się na tym terenie parku archeologicznym.

Barbara urodziła się w zamożnej pogańskiej rodzinie. Jej ojciec obawiał się o nią, pragnął zapewnić jej to, co najlepsze i uchronić przed złem świata, zbudował więc dla niej warowną wieżę, w której Barbara wychowywała się od dziecka. Do dziewczyny mieli wstęp tylko najwybitniejsi nauczyciele i mędracy, którzy mieli przekazać Barbarze cenną wiedzę. Jeden z nich okazał się być chrześcijaninem i za jego sprawą dziewczyna przyjęła chrzest, bez wiedzy swojej rodziny. Gdy ojciec dowiedział się o tym, srodze ukarał Barbarę, poddając ją nawet okrutnym torturom. Według różnych podań, dziewczynie udało się zbiec – jedna z wielu wersji legendy opowiada jak za uciekającą Barbarą magicznie wyrastały łany zboża, aby zacierać jej ślady przed ścigającymi. Mimo to dziewczyna wpadła jednak w ręce Rzymian, którzy w tym czasie okrutnie prześladowali chrześcijan. Uwięziona Barbara mimo tortur nie wyparła się swej wiary i poniosła straszną śmierć z rąk własnego ojca, którego tuż po zamordowaniu Barbary śmiertelnie poraził piorun.

Święta Barbara zamknięta w wieży, Robert Campina, 1438

Kult św. Barbary, dziewicy i męczennicy, rozwijał się od VI w. najpierw na wschodzie, ale później dotarł także do zachodniego kościoła. Jej święto przypada 4 grudnia i w tym dniu św. Barbary polscy górnicy zakładają galowe mundury. W Libanie z kolei na pamiątkę męczeństwa Barbary obchodzi się tzw. Święto Barbary (Aid al-Burbara) i co ciekawe, jest ono także obchodzone przez niektóre wspólnoty muzułmańskie. Tego dnia dzieci i dorośli przebierają się czcząc pamięć o Barbarze, która w czasie uciezki stosowała różne sztuczki i przebierała się za różne osoby, wędrują od domu do domu śpiewając piosenki i opowiadając historyjki o św. Barbarze. W zamian częstowani są łakociami, co bardziej szczerzy oferują nawet pieniądze. Na pamiątkę łańców zboża, które chowały uciekający Barbarę, Libańczycy sadzą też ziarna zboża lub ciecierzycy na cienkiej gazie lub wacie, a wykiełkowane rośliny ścinają przed Bożym Narodzeniem by udekorować nimi szopki. Na Święto Barbary przygotowuje się także specjalny deser zwany burbarą, która w różnych lokalnych odmianach przypomina albo bardzo słodką owsiankę lub przygotowywaną w Polsce na wigilię kutię.

Francesco Soderini, Święta Barbara i jej ojciec rażony piorunem, ok. 1700 (fot. Wikimedia)

Zadanie 1

Przyrządź burbarę

Składniki:

- Szklanka ziaren pszenicy lub pęczaku
- Garść różnych orzechów: włoskich, migdałów, pistacji (do wyboru do koloru)
- Garść rodzynek i różnych innych suszonych owoców, mogą być np. pokrojone suszone morele
- Owoce granatu do dekoracji i smaku
- Łyżka cynamonu
- Odrobina anyżu do smaku
- Łyżeczka nasion kopru włoskiego dla aromatu
- Łyżka cukru lub/i miodu by podkreślić słodycz

Przygotowanie

Szklanke pszenicy lub pęczaku gotujemy w 3-4 szklankach wody aż do miękkości (ok. 30 min). Kiedy pszenica zacznie mięknać dodajemy cukier, suszone owoce oraz inne przyprawy i gotujemy dalej aż składniki połączą się ze sobą i nabiorą konsystencji przypominającą nieco owsiankę. Następnie rozlewamy deser do miseczek lub salaterek i dekorujemy owocami granatu oraz orzechami. Burbarę można spożywać zarówno na ciepło, tuż po przygotowaniu jak i na zimno nieco później. Smacznego!

Kiełkujące nasiona sadzone w święto Barbary
(fot. Véronique Pagnier, Wikimedia)

Deser Burbara (fot. TheMediterraneanDish)

Legenda

Legenda o św. Jerzym walczącym ze smokiem nad brzegiem rzeki Bejrut

Bardzo znany wizerunek przedstawia dzielnego rycerza na koniu z włócznią w dłoni górującego nad dzikim i ziejącym ogniem smokiem, w tle widać rwącą rzekę i stojącą na brzegu rzeki wieżę, z której król i jego świta obserwują walkę. U stóp rycerza stoi księżniczka, z dłońmi złożonymi jak modlitwie. To ilustracja sławnej legendy o św. Jerzym, wojowniku, który pokonał smoka i uwolnił miasto od zagrożenia. Które miasto? Nie wiadomo dokładnie gdzie stoczyła ta wielka bitwa, ale Libańczycy upierają się, że wydarzyło się to nie gdzie indziej, a właśnie nad brzegiem rzeki Bejrut (dawniej Barut lub Berytos), płynącej niegdyś rwącym strumieniem przez starożytne miasto o tej samej nazwie. Dziś to miasto to stolica Libanu, a w jego centrum stoi bardzo stara świątynia poświęcona właśnie św. Jerzemu.

Jerzy żył na przełomie III i IV w. n.e., pochodził z Kapadocji, był żołnierzem i służył w legionach rzymskich. Był niezwykle zdolny i bardzo szybko awansował, stając się jednym z członków osobistej straży cesarza Dioklecjana.

Jan Wielki, Św. Jerzy walczący ze smokiem, XVI w. (ze zbiorów Muzeum UJ, domena publiczna)

Jedną z legend o św. Jerzym opowiada o tym, że przybył do Bejrutu, wówczas rzymskiego Berytos, na ratunek miastu, które terroryzowane było przez zięjącego ogniem smoka. Mieszkańcy nie mogąc sobie poradzić z potworem, byli zmuszeni składać mu ofiary, które ten ze smakiem pożerał. Niestety nie zawsze zadowalał się ofiarą z owiec, niekiedy domagał się, aby w ofierze złożyć mu kobiety. W końcu bezkarny smok zażądał ofiary z pięknej córki władcy Bejrutu. Oburzony arogancją potwora Jerzy, postanowił uratować dziewczynę i rzucił mu wyzwanie. Bitwa nie była łatwa, według różnych wersji legendy trwała ponoć kilka dni i rozgrywała się w różnych miejscach w okolicach miasta. Jedną z nocy podczas trwającego pojedynku Jerzy spędził w grocie w pobliżu współczesnego miasta Kaslik, na północ od samego Bejrutu, które to miejsce jest do dziś pozostaje miejscem kultu. Ostatecznie Jerzemu udało się przebić groźnego smoka swoją włócznią. Inna wersja tej legendy głosi jednak, że Jerzy wcale nie zabił, a ranił jedynie smoka, a potem długo go oswajał, by wiernie służył dziewczynie, którą początkowo zamierzał pożreć. W każdym razie uradowane miasto długo świętowało swą wolność, a w okolicy ponoć doświadczone licznymi cudów. Jerzy bowiem wyznawał chrześcijaństwo, co w jego czasach groziło prześladowaniami, a nawet śmiercią, zwłaszcza w przypadku rzymskiego legionisty. Jerzy odmawiał udziału w prześladowaniach i torturowaniu chrześcijan. Mimo swoich zasług został ukarany przez swych przełożonych i poniósł męczeńską śmierć. Przypuszcza się, że został pochowany w mieście Lod (na terenie dzisiejszego Izraela), skąd według niektórych źródeł pochodziła jego matka.

Oprócz tego, że św. Jerzy znany jest z tego, że patronem Anglii, jest również uznawany za jednego z patronów Bejrutu. Pamięć o męstwie i świętości dzielnego legionisty utrwalają aż dwie świątynie pod jego wezwaniem zbudowane w centrum Bejrutu. Pierwsza z nich, prawosławna, powstała jeszcze w XII wieku. Świątynia ta istnieje do dzisiaj choć kilkakrotnie musiała zostać odbudowana, po tym jak zniszczyły ją m.in. częste na tym terenie trzęsienia ziemi. Druga, maronicka katedra pod wezwaniem św. Jerzego wybudowana została pod koniec XIX wieku i usytuowana jest nieopodal tej prawosławnej.

Zadanie 2

Powiąz obrazek z nazwą i jej opisem:

finzdżan, raqwa, tarbush, darbuka, cedr libański, hummus, argilah

Findżan

– mała filiżanka do kawy z charakterystycznym ornamentem – tradycyjny tygielek do zaparzania kawy;

Rakwa

– tradycyjny tygielek do zaparzania kawy;

Tarbush

– męska czapka noszona przez mieszkańców Imperium Osmańskiego, a także późniejszych Libańczyków;

Darbuka

– instrument muzyczny dęty, służący do wybijania rytmu w czasie tańca dabke;

Cedr libański

– cedrus libani, odmiana cedru – długowieczne drzewa porastające niegdyś zbocza gór Libanu, przyjęte za symbol tego kraju;

Hummus

– smaczna i pożywna pasta z ciecierzycy, uznawana za jedną z narodowych potraw libańskich;

Argilah

– fajka wodna do palenia tytoniu, często aromatyzowana zapachami owoców. Jej palenie należy do jeden z najpopularniejszych (choć dość niezdrowych) zwyczajów Libańczyków.

Kolory libańskiej flagi

Flaga Libanu składa się z trzech poziomych pasów:

- górny pas – czerwony
- środkowy pas – biały (dwukrotnie szerszy od czerwonych)
- dolny pas – czerwony

Na środku białego pasa znajduje się zielony cedr libański – symbol narodowy kraju.

Znaczenie symboli:

Czerwone pasy: symbolizują krew przelaną w walce o wolność.

Biały pas: oznacza pokój i czystość, a także ośnieżone szczyty gór Libanu.

Cedr: to starożytny symbol Libanu, znany z Biblii, oznaczający świętość, wieczność i pokój. Drzewo to było ważnym elementem w historii i kulturze regionu.

Pokoloruj flagę Libanu – szablon znajdziesz na następnej stronie!

Liban

